

Column Sheila Sitalsing: Meegegeven aan je dode man

Econoom Sheila Sitalsing (1968) is freelance journalist bij de Volkskrant.

Ze woont met haar man en twee kinderen in Delft.

Ze zijn met zijn 258,5 miljoenen, een op de tien van hen leeft in extreme armoede en iedereen – de vrouwenbeweging inclusief – tippelde er altijd omzichtig omheen. Weduwen, schrijft Mineke Schipper in een nieuw, heerlijk boek, werden vanaf de oudste teksten in één adem genoemd met wezen. Hulpeloze wezens, onbekwaam en afhankelijk, zonder echtgenoot, mikpunt van slechte grappen.

Schipper (84) is intercultureel literatuurwetenschapper, begenadigd schrijver, nauwgezet chroniqueur van de manier waarop over vrouwen wordt gesproken (*Trouw nooit een vrouw met grote voeten*, 2012), en van de manier waarop vrouwelijke schrijvers vaak op het tweede plan kwamen (*Ongehoorde woorden*, 1984). En ze blijft prachtig schrijven over vrouwen die doorgaans over het hoofd worden gezien.

Ditmaal kiest ze in *Weduwen. Een nooit vertelde geschiedenis* (Prometheus, 2023) voor het perspectief van de achtergebleven vrouwen. Ze neemt de lezer daarvoor mee op een reis door de tijd, terug naar heel vroeger en naar niet zo vreselijk lang geleden, dwars door vele landen en culturen. Er zijn aanzienlijk meer weduwen dan weduwnaars, want mannen leven gemiddeld

korter dan vrouwen én in heteroseksuele relaties is de man nog altijd vaak ouder dan de vrouw. Voor al die miljoenen weduwen zijn er aanzienlijk meer en strengere regels dan voor mannen wier echtgenote kwam te overlijden.

Het weduwnaarschap is vaak juist reden voor vrolijkheid: 'Dood van je vrouw, vervanging in bed' (Tsjetsjeens spreekwoord). Terwijl vrouwen die achterblijven in veel culturen worden geacht zich onzichtbaar te houden en langdurig te rouwen om hun dode man, ook al was dat een lul eerste klas. Ze moesten (en moeten soms nog steeds) zich lelijk maken: onaantrekkelijke en bedekkende rouwkleding, een kaalgeschoren hoofd of een verbod op fleurige kleding of sieraden moesten haar ontseksen – tijdelijk of levenslang. Tezamen vormden al die regels een effectief systeem om vrouwen eronder te blijven houden, ook als er geen man meer in de buurt was.

Nog gruwelijker wordt het als Schipper inzoomt op de ontelbaar veel vrouwen die in de loop der eeuwen gedwongen zijn geweest om hun dode man te vergezellen in zijn graf. We kennen de weduwenverbrandingen uit India van niet zo vreselijk lang geleden nog, maar in de loop van de geschiedenis kwamen dit soort praktijken veel vaker voor: 'Ontelbare weduwen zijn meegegeven aan gestorven echtgenoten. Ze zijn levend begraven of verbrand, opgehangen, gewurgd of onthoofd, verstikt of verdronken, doodgestoken of doodgeschoten.' Daarachter schrijft ze droogjes: 'Het omgekeerde kwam nauwelijks voor.'

Nee, mannen hebben altijd uitstekend voor zichzelf gezorgd.

De aanbiedingen van OPZIJ

Een jaarabonnement op OPZIJ (€ 47,50) me...

€ 47,50

Het drinken van dit supplement is een snelle en gemakkelijke manier om aan de aanbevolen dagelijkse hoeveelheid vitamine C, vitamine...[more](#)→

TOEVOEGEN AAN WINKELWAGEN

Een jaarabonnement op OPZIJ (€ 47,50)...

€ 47,50

Over liefde, feminisme, single-zijn en andere ontboezemingen Zeventien jaar lang schreef Saskia Noort columns voor de LINDA. over liefde, moederschap, daten...[more](#)→

TOEVOEGEN AAN WINKELWAGEN

Een jaarabonnement op OPZIJ (€ 47,50)...

€ 47,50

TOEVOEGEN AAN WINKELWAGEN

De digitale editie van de nieuwe OPZIJ

€ 6,99

TOEVOEGEN AAN WINKELWAGEN

De nieuwe editie van OPZIJ

€ 7,99

TOEVOEGEN AAN WINKELWAGEN

dat daarin een ingrijpende rol zal zijn voor dat hervattingsovereen en een reguleren als daarbij onzekerheden worden opgevoerd — dat felicitatiewereld van de aartsvader, een lichtgevoel wél verboden aan de herkomsten — dat nu al een onomstootlijk is voor allen die ramt hen kennis, hen oerwring, hen overrilling of hen woede over de seksueel-problematisch kunnen schrijven — dat zich radikaal-feministisch moent onder het motto dat de schiedrijke raamen die verken fundamenteel is en dieper verankerd ligt dan alle andere schiedrijke raamen moent en dat ervan overtuigd is dat veranderingen in die situatie alleen mogelijk zijn via een steuwe — radikaal-feministische politiek en —strategie — dat weet dat zo's ingrijpende verandering van naar samenleving niet geschiedt door het bodemkruis van papier maar door geprek en stiekem aan de hand — dat van start gaat omdat we geloven dat vrijheid en gelijkheid van vrouwen in van maanen het leven aardigen, boeiender en wellicht ook, getuigenij zal maken —

Shelby d'Anacon — Wim Hout Adams — Ad Warner.

Waar zijn de vrouwelijke...

maar we weten heren heeft de rucht. Gebruik aan karakter of getrek aan verstand, — de natuur heeft het voor de zeventien maad geworpen. Om de discussie terug te krijgen in het vlak van de cultuur is het nodig een sociologisch begrip van taal te halen, het begrip veranderingsvoorz. Wie duidelijk wil maken wat

De digitale editie van de legendarische ...

€ 6,99

TOEVOEGEN AAN WINKELWAGEN

